

PILSUDSKI INSTITUTE OF AMERICA

FOR RESEARCH IN THE MODERN HISTORY OF POLAND, INC.

381 PARK AVENUE SOUTH, NEW YORK, N. Y. 10016. Tel. (212) 683-4342

A R C H I V A L S E C T I O N

COLLECTION: JÓZEF PIŁSUDSKI

ZESPÓŁ: ARCHIWUM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

TEKA XIX

Piłsudski's stone.

Kamień Piłsudskiego

Zdjęcia i szkic sytuacyjny z miejsc pobytu Józefa Piłsudskiego
upamiętnionych tablicami lub pomnikami.

1901

do str. 16.

W 1936-ym roku w miejscu przekroczenia granicy
ustawiono tablicę następującej treści:

Tu w r. 1901 Józef Piłsudski przekroczył b. granicę
wice, napisł austriacką deklarację, że
niezem jest bratry Kordzu wobec potęgi Szechu
Narodu Polskiego.

(Tablica znajduje się w sąsiedztwie Piłsudskiego
w Łowczynie).

Wiedeń 21/9 75

Kochać Wacław

Jaśny panu zdrowi szczesie
niech da Pan Bóg jakaj szczesie
niek sy żyje na tym swiat
czysta lat - wiktajt!

Pozatem Instytut otrzymał miły dar - ucietych
ciężkie tablice z brązu z odłamanymi krawkami
na rogach - pochodzący z pomnika który
stał w jakimś lesie na północy od Lubaczowa
(powiat rzeszowski) a na południu od Łaniosni
któredy należał do zakładu przemysłowego przy
granicach rosyjsko-austriackich przed 1914.
Pomnik wyznaczony na cześć Komendanta.
(Zupełnie dziś porzucony). Na tablicy występuję
napis:

"Tu w r 1901 Józef Piłsudski przekroczył
b. granic rosyjsko-austriackie stwierdając
Że niczem jest wroży Kordon wobec
Potęgi Ducha Narodu Polskiego.
Gmina KL im ks. J. Poniatowskiego
P. G.M. w Łaniosni
1936.

Tablice te były w przechowaniu jakiegoś
dostojnika partyjnego, który je ukrywał
u siebie - i powiedział do pewnego
partyjnego pośrednika, że nie sprzeda im
je ze żadne pieniądze ale uważa
że lepiej oddać je naszemu Instytutowi
niż przed latami ukrywać u siebie.
Przebrali je i ułożono w średnim wieku
członkowie Instytutu, ułożącej w Londynie
(przez siebie) społeczeństwa drżeli w który
mieni się POK - Instytut

Tyle nie pocienienie duszy,
Wroble 27 mam Rady Inst.
"Niedzielski wypisł Kiełich gorzkiej
ze Troje. Gizi (no i moje) zdrowie
Ciebie Was mow tam i u nas

Wacław

TO OPEN SLIT HERE

SENDER'S NAME AND ADDRESS (PLEASE SHOW YOUR POSTCODE)

Ita Tarvinskis
49, Tynford Ave
London W3 9QB
England

AN AIR LETTER SHOULD
NOT CONTAIN ANY ENCLOSURE;
IF IT DOES IT MAY BE SURCHARGED
OR SENT BY ORDINARY MAIL

SECOND FOLD HERE

BY AIR MAIL
AIR LETTER

PAR AVION AEROGRAMME

REMEMBER
to use the
POST CODE!

Hon
Prof. W. Jędrzejewicz

85-11 Elmhurst Ave
ELMHURST N.Y

11373

U.S.A.,

11, Lancaster Gardens,
London, W.13-97X.
24.10.1977.

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

Przed wszystkim pragnę przeprosić za zagubienie tablicy genealogicznej J. Piłsudskiego, co niewątpliwie spowodowało pewne zamieszanie.

Pan Filipowicz zapewnił mnie, że stosunkowo łatwo sprawę załatwić.

W dużym stopniu zagubienie tabeli nastąpiło w skutek pośpiechu przy wykańczaniu kilku szkiców dla wydawnictwa Armii Krajowej, które musiałem wykończyć przed wyjazdem na dłuższy czas do Polski.

Otóż w Polsce postanowiłem odszukać w terenie miejsce przekroczenia granicy Galicji przez J. Piłsudskiego w 1918 r., co mi się nadspodziewanie udało.

Porobiłem zdjęcia fotograficzne znajdujące się tam podstawy pomnika, wystawionego w 1936 r. i odtworzonego popiersiem Marszałka.

Popiersie zniknęło w czasie wojny, jak również ogrodzenie z Tancuchów.

Natomiast tablica brązowa zniknęła w 1946 r. i obecnie znajduje się w Instytucie J. Piłsudskiego, w Londynie, gdzie znane są szczegóły okoliczności w jakich się tu dostata.

Obecnie nad rzeką Tanew stoi goty kamień.

Ludność miejscowa i harcerze, których zastałem w oborze obok, znają tę resztkę pomnika jako "Kamień Piłsudskiego". Nie wiedzą dlaczego tam stoi.

Po przyjeździe do Londynu wyrysowałem szkic sytuacji, którego odbitek wraz z fotografiami załączam dla Instytutu J. Piłsudskiego w Stanach Zjednoczonych, a gdyby było ich więcej potrzebna chętnie doślę.

(2)

Szosa asfaltowana (innych obecnie w Polsce nie ma) jest nowa — na przedwojennych mapach nie istnieje.

Obecnie chyba do każdej większej wsi można dojechać drogą asfaltową. Robi to wrażenie specjalnego planu dla możliwości dojazdu wojska do każdego rejonu w Polsce. Na drożnie zwraca się b. dużą uwagę i prace idą w tym kierunku w bardzo szybkim tempie. Ale to już inne zagadnienie.

Zaczęły wypary srodunka

S. Jurek

8 listopada 1977r.

Pan Major S. Gruca
11, Lancaster Gardens
London, W13 9JY

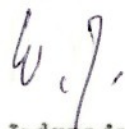
Szanowny Panie Majorze,

Dziękuję serdecznie za list Pański z 24 października wraz z fotografiami kamienia pamiątkowego J. Piłsudskiego nad rzeką Tanew. Także za tak pięknie wykonany szkic sytuacyjny. O tablicy, znajdującej się w Instytucie Piłsudskiego w Londynie wspominam w mej "Kronice" na str. 142-ej.

Ale dane Pańskie zachowam dla ewentualnego nowego wydania po latach "Kroniki" (przeze mnie, lub mych następców).

Raz jeszcze dziękuję Panu Majorowi za Jego mapę do "Kroniki". Dotąd jej nie widziałem w ostatecznym druku, tylko w korekcie, gdyż jeszcze nieotrzymałem oprawnego egzemplarza "Kroniki". Tak, że nie wiem, jak je tam wklejono i jak się składa.

Łączę wyrazy szacunku i poważania,

Wacław Jędrzejewicz

"KAMIEŃ PIŁSUDSKIEGO"

PUNKT PRZEKROCZENIA GRANICY GALICJI W 1901r., PO UCIECZCE
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO Z WIĘZIENIA W PETERSBURGU

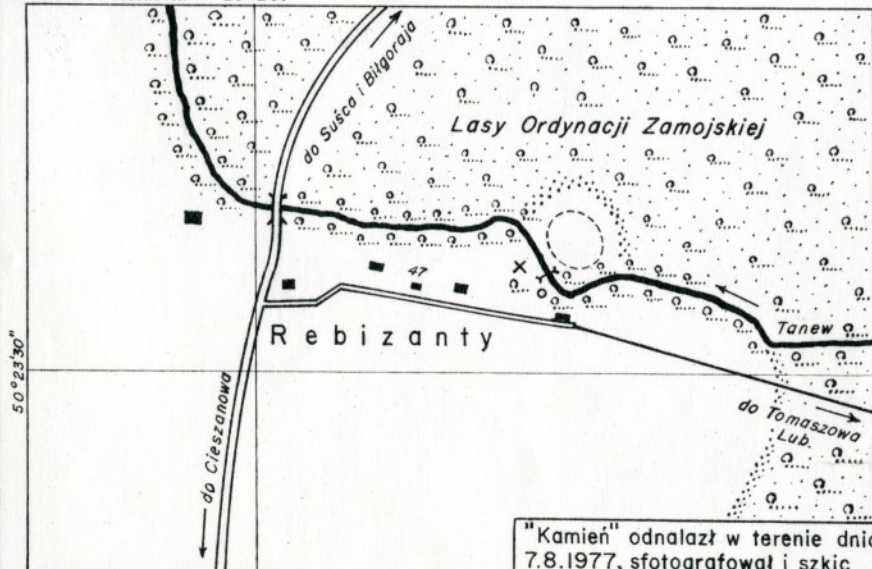
- o kamień pamiątkowy postawiony w 1936r. w miejscu przekroczenia granicy Galicji przez J. Piłsudskiego w połowie czerwca 1901r. (w tym czasie granica w tym miejscu szła po rz. Tanew),
- x kuchnia wybudowana dla obozów harcerskich
- rejon corocznych letnich obozów harcerskich,
- 47 dom Nr 47 we wsi Rebizanty, stojący na miejscu dawnego, w którym przejściowo kwaterował J. Piłsudski po przekroczeniu granicy.
- kładka.

SZKIC ODRĘCZNY UZGODNIONY Z MAPĄ 1:100000 W.I.G. Z 1938r.

PODZIAŁKA PRZYBLIŻONA

Na wschód od Greenwich 23°12'30"

"Kamień" odnalazł w terenie dnia
7.8.1977, sfotografował i szkic
wykonał S. Gruca

Rebizanty 7.8.1977.

Miejsce gdzie stał dom, w którym przejściowo kwaterował J. Piłsudski w połowie czerwca w 1901r. po ucieczce z więzienia w Petersburgu, zaraz po przejściu granicy. Obecnie na tym miejscu stoi nowy dom Nr 47 w odległości 200m od byłej granicy.

Rebizanty 7.8.1977. "Kamien Pilsudskiego" (widoczny nad prawym koncem kładki) sfotografowany z brzegu "Kongresowki". "Kamien stoi na gruntach wsi Rebizanty.

Rebizanty 7.8.1977. "Kamien Pilsudskiego" wzniesiony w 1936r. na pamiatke przekroczenia w tym miejscu granicy "Galicji" po ucieczce J. Pilsudskiego z wiezienia w Petersburgu w 1901r. Widoczna rz. Tanew stanowila wowczas granice. "Kamien" stoi juz w "Galicji". Drugi brzeg to "Kongresowka".

Rebizanty 7.8.1977. "Kamien Pilsudskiego" stoi po stronie "galicyjskiej". Za rzeka (Tanew) widoczny oboz harcerski, znajduje sie juz po stronie "Kongresowki".

Pierwszego Marszałka Polski
JOZEF PIŁSUDSKIEGO

Žurkyně na vrchu
Babíj Gory (1725 m upne)

4. 08. 78

/ Dožnam jako cichavostke to
zdyšne zrobitne a cranie
valhagjnej voborzi

JW/

Napis na pomniku:

W tym miejscu na rozkaz Komendanta Józefa Piłsudskiego I kompania kadrowa Legionów Polskich 6 sierpnia 1914 idąc w bój o honor i wolność Ojczyzny, obaliła słupy graniczne byłych państw zaborczych.

Dar W. Nurkiewicza.

Zdjęcie wykonano 1 września 1976r. przez inż. A. Rudowskiego z Bostonu, Mass.

W TYM MIEJSCU
NA ROZKAZ
KOMENDANTA
JOZEFA
DŁĘSUDSKIEGO
TRUMFANTA KADROWA
LEGIONÓW POLSKICH
6 SIERPNIA 1914 ROKU
(DĄC W BÓJ)
CHONOR: WOLNOŚĆ
OJCZYZNY, OBAŁIĆ
SĘDY GRANICZNE
BYŁYCH PAŃSTW
ZABORCZYCH

WITOLD NURCZYNSKI
29 Hi View Road
Wappingers Falls, NY 12590

Dla Instytutu Józefa
Piłsudskiego
w Ameryce.

20-21

Fot. i nakł. A. Rudowski
1. II. 1996 r.